

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. IV. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

§. III.

Tertia difficultas resolvitur.

31. **T**ertia difficultas est, an admixtio balsami cum oleo olivarum, sit de necessitate & essentia materiae Confirmationis, ita ut vero balsamo non appposito, non fiat sacramentum: Negat Cajetanus hic art. 2. dicens, *Sacramentum Confirmationis quoad substantialia esse completum sine balsamo, quamvis sit necessarium necessitate praecepti, non necessitate sacramenti, quod mixtum ex oleo & balsamo sit materia Confirmationis.* Idem docent Soto in 4. dist. 7. quaest. unica art. 2. Estius ibidem §. 8. Valentia tomo 4. disputatione 5. quaest. 1. puncto 2. Caramuel in Theologia fundamental cap. 7. fundam. 65. num. 1272. Vericelli de apost. missionibus tit. 7. quaest. 127. num. 8. & 9. Gabriel à S. Vincentio, Carmelita discalceatus, disputatione 2. quaest. 1. de Confirmatione, & plures alii.
32. Nihilominus mixtionem illam balsami cum oleo, esse non solum de necessitate praecepti, sed etiam de necessitate sacramenti, manifestè colligitur ex D. Thoma hic art. 2. ubi absolute affirmat, materiam huius sacramenti esse chrismam ex oleo & balsamo confectam, & reddit rationem, quare utrumque in illo debeat reperiri. Et 4. cont. Gentiles cap. 60. inter ea quae ad essentiam Confirmationis pertinent, numerat balsamum. Item in 4. dist. 7. quaest. 1. art. 2. quaest. 2. ait quod *materia Confirmationis est oleum balsamum.* Deum in 4. ad Annibaldum dist. 7. art. 2. haec scribit: *Materia Confirmationis componitur ex oleo olivarum & balsamo.*
- Idem constat ex Florentino in decreto Eugenii, ubi sic legitur: *Secundum sacramentum est Confirmatio, cuius materia est Chrisma, confectum ex oleo, quod nitorem significat conscientiae, & balsamo, quod odorem significat bonae famae.* Ubi docere videtur, oleum & balsamum aequè pertinere ad materiam sacramenti Confirmationis: unde cum constet oleum esse materiam essentialem ipsius, D idem de balsamo dicendum est.
- Dices tamen, Idem Concilium docuisse materiam calicis esse vinum aqua mixtum, & tamen certissimum esse, quod aqua non sit de necessitate sacramenti in Eucharistia, sed tantum de necessitate praecepti: Ergo idem dicendum de balsamo in Confirmatione, non obstantibus verbis Concilii.
33. Sed nego consequentiam & paritatem: Concilium enim loquens de materia calicis, non dicit esse vinum aqua mixtum, vel esse compositum ex vino & aqua, sed esse vinum cui aqua debet admisceri: At verò de chrismate docet esse confectum ex oleo & balsamo, unde patet manifesta differentia.
34. Ratio etiam suffragatur: Materia enim Confirmationis necessaria necessitate sacramenti, est Chrisma, ut ostendimus contra Sirmundum: Sed nomen Chriftmatis, quavis apud Scriptores prophanos quodlibet unguenti genus significet, tamen apud SS. Patres & Scriptores Ecclesiasticos, non solum oleum, sed oleum balsamo mixtum designat: Ergo materia sacramenti Confirmationis essentialiter constat ex oleo & balsamo Major patet, Minor probatur primò ex D. Dionysio qui in libro de Eccles. hierarchia cap. 4. loquens de chrismate, asserit illud componi ex re odorifera, quod de simplici oleo in-

A telligi nequit, benetamen de oleo cum balsamo, quod suavissimum odorem habet. Secundò ex D. Gregorio, qui explicans illud Cantica. *Bene gignitur, quo cum oleo, pontificali benedictione, chrismale, de sacramentis non iterandis, ubi referunt quemdam in sacramento Confirmationis per errorem unctum fuisse simplici oleo benedictum, non autem unguento ex oleo & balsamo, chrismate, distinguens oleum à Chrismate, & non Chriftmatis liquoris admixtionem.* Denique eadem Minor suaderi potest contra Cajetanum, argumentò ad hominem: nam si quæ esset ratio, quare nomen Chriftmatis solum oleum significaret, maximè quia, ut dicit Cajetanus, unctio nem significat, cui oleum sufficit: Sed hæc ratio nulla est, unctio enim non minus sufficit balsamum, cum sit unguentum, quam oleum, & tamen fatetur Cajetanus, balsamum non sufficere ad rationem Chriftmatis: Ergo nunc præcipuum ejus fundamentum.

§. IV.

Solvuntur objectiones.

Objicies primò: SS. Patres interdum appellant Confirmationem, *sacramentum olei*, nullà factà mentione balsami: Ergo signum admixtionem balsami non esse de necessitate sacramenti.

Secundò, Balsamum magni æstimatur, fuisse olim utique adeò rarum, ut teste Plinio libro 12. & 25. solum in Judæa, & in duobus domatibus hortis regis oriretur: unde Titus capta Jerusolymâ, arbutulam balsami in triumphum detulit: Ergo Apostolis, primisque Ecclesiæ Reductoribus, qui valde inopes erant mundi facultatibus, balsamum non supponebat, & consequenter non est materia necessaria in Confirmatione.

Tertiò, Innocentius III. cap. *Posterioris*, de sacramentis non iterandis, rogatus an Confirmatio iteranda esset in eo qui per errorem, non Chrismate, sed oleo simplici fuerat delinitus: Respondet non esse aliquid iterandum, sed eandem suppleendum quod incautè fuerat prætermissum: Ergo supponit illud quod omisissum fuerat, nimirum unctio nem Chriftmaticam, non esse essentialem, aliàs enim sacramentum fuisset nullum, & consequenter denuo conferendum.

Denique Chrisma apud Græcos est oleum & balsamum, quibus duodecim alia aromata immiscentur, ut videtur in Euchologio, & apud Arcudium in concordia Ecclesiæ Occidentalis & Orientalis libro 2. cap. 5. videtur quædam habere fundamentum in Dionysio, qui in libro de Eccles. Hierarchia cap. 4. hæc scribit: *Unctio igitur unguenti confectio nem esse collectivam quædam suaviter spirantium materialium, quæ in imaginem vim & copiam fragrantium qualitatibus continetur.* Sed alia aromata non sunt de necessitate sacramenti Confirmationis: Ergo neque balsamum.

Ad primum respondeo quod cum præcipua pars materiae huius sacramenti sit oleum, ejusmodicum tantum balsami admisceri necessarium sit, mirum non est, quod interdum dicatur *sacramentum olei*, à parte ejus magis præcipua in quantitate, licet præter oleum requiratur etiam balsamum.

Ad secundum respondeo cum D. Thoma hic

art. 2. ad 4. non opus esse materiam Confirmationis tam facile inveniri & haberi posse, quam materiam Baptismi, quia non est tanta necessitatis Confirmatio, quam Baptismus, & sufficere quod è remotis regionibus ad omnia loca terrarum deferri possit. Et quamvis magni pretij sit, tamen ad conficiendum Chrisma, non requiritur tanta quantitas ejus, ut emi non poruerit ab Episcopis primitivæ Ecclesiæ, licet pauperimis, saltem ex elemosynis fidelium.

Ad 4. fuisse etiam ab ortu Ecclesiæ Christianæ magnam balsami copiam, nam quod dicit Plinius depenuria balsami, ad priora sæcula referendum est, ipse enim loco citato subjungit, suo tempore balsamum montes & colles vitium instar implevisse, & Josephus libro 8. cap. 2. dicit Regiam Saba Salomoni plantam attulisse balsami, cujus (inquit) ferax est nostra regio. Propter quod Fabianus Papa, qui anno à Christo nato 238. Ecclesiam rexit, non recipiens exculcationem Orientalium Episcoporum, qui balsamum ægrè reperiri cautabantur, statuit quot annis, combusto veteri Chrismate, novum confici oportere. Et Concilium Bracharense secundum, sub Honorio, cap. 4. inhiuit Episcopis aliquid pretij accipere pro balsamo. Nunc autem ex America balsamum in varias regiones asportatur, quod licet à Judaico differat colore, est tamen verum balsamum, quia in fragrantia boni odoris, & in effectibus, alijsque proprietatibus, habet sufficientem convenientiam cum balsamo Syriaco, sive aliunde differat specie infima ab ipso, sive non; subindeque valide ex illo Chrisma conficitur, ut Paulus III. & Pius IV. declaraverunt: sicut quamvis vinum album colore, & fortè specie, differat à rubro, tamen utrumque est materia Eucharistia, quia utrumque est verè & propriè vinum.

Ad tertium dicendum Innocentium III. verbis citatis solum voluisse, quod quia prior unctio fuerat publicè facta, propter scandalum, publicè iterari non debuit, sed privatim & occultè absq; solemnitate defectum substantialem supplendum esse, utendo omnibus quæ sunt de necessitate sacramenti in Confirmatione, & accidentalibus duntaxat omitendo, subindeque in occulto & privatim, denuo adhibendam esseunctionem olei & balsami, cum debita forma, illi qui per errorem, non Chrismate, sed simplici oleo fuerat delinitus.

Ad quartum dicendum quod licet duodecim illa aromata, quæ oleo & balsamo, ex usu Ecclesiæ Græcæ, ad conficiendum Chrisma admiscuntur, non sint de necessitate sacramenti, sed ad ritum quandam accidentalem hujus Ecclesiæ pertineant, oleum tamen & balsamum sunt de necessitate & essentia materiæ Confirmationis. Unde cum in sacra Congregatione dubitaretur, an talis usus Græcorum tolerandus esset, decretum fuit, investigandum esse talis usus initium; & si illud antiquissimum esset, tolerandum; sed monendos Græcos, ut ea aromata pauca sint, & in tali quantitate, ut balsami odor prævaleat, & oleum ita sub ratione olei perseveret, ut effectus olei semper retineat. Quod si talis usus non sit ita antiquus, sed post schisma inceptus, omnino eum esse tollendū. Unde sacra Congregatio sentit, balsamum esse de necessitate sacramenti. Idem expresse docet Concilium Colonienſe, in doctrina de sacramento Confirmationis, nam ibi asserit balsamum esse de essentia, & negat solum

Tom. V.

A oleum sufficere ad sacramenti veritatem; licet quia Conciliū illud fuit tantum provinciale, & à Summo Pontifice confirmatum non est, ejus definitiones, ad dogmata fidei non pertineant.

S. V.

Alia difficultas expeditur.

Quarta difficultas est, utrum de necessitate sacramenti Confirmationis sit quod Chrisma sit consecratum ab Episcopo, ita ut simplex Sacerdos non possit, etiam ex commissione Summi Pontificis, Chrisma consecrare?

Ratio dubitandi est, quia potest Summus Pontifex (ut infra dicemus) simplici Sacerdoti committere administrationem sacramenti Confirmationis, quod est aliquid majus, quam materiam ipsius consecrare: Ergo à fortiori poterit simplex Sacerdos, ex commissione Papæ, conficere & consecrare Chrisma, sicq; non erit de essentia & necessitate hujus sacramenti, quod Chrisma sit consecratum ab Episcopo.

Opposita tamen sententia magis placet, & satis aptè ex Florentino colligitur: cum enim loco supra citato, absq; differentia dicat, materiam hujus sacramenti esse Chrisma, confectum ex oleo & balsamo, & ab Episcopo benedictum, videtur sentire, quod sicut oleum est necessarium necessitate sacramenti, ita & benedictio sive consecratio ejus, facta per Episcopum.

Id etiam constat ex perenni usu Ecclesiæ, cum enim nunquam legatur, potestatem Chrisma conficiendi, simplici Sacerdoti ex dispensatione speciali contulisse, quin potius cum Concilium Florentinum dicit, legi aliquando esse dispensatum, ut simplex Sacerdos confirmaret, addat eum hoc debuisse facere, Chrismate per Episcopum benedicto, signum probabilissimum est, supposuisse Concilium, hoc esse necessarium necessitate sacramenti, proindeque non posse Summum Pontificem, vel Ecclesiam, in hoc valide dispensare.

Ex quo facile solvi potest fundamentum adversæ sententiæ, & afferri ratio cur Papa ex Christi voluntate possit conferre potestatem simplici Sacerdoti administrandi sacramentum Confirmationis, non tamen conficiendi Chrisma: Chrisma enim facile potest ad quævis loca transferri, Episcopus verò non potest ita facile haberi; unde primum legitur aliquando ob necessitatem fuisse concessum, ut infra patebit; secundum verò nunquam, sed semper prohibitum, ut constat ex Concilio Wormatiensi cap. 2. ubi sic habetur: *Chrisma conficere nullus præter Episcopum præsumat*; & ex Canone Presbyter 26. qu. 6. ubi dicitur: *Presbyter Chrisma nunquam conficiat*. Congruentia verò hujus institutionis, fuit major dignitas materiæ hujus sacramenti, in qua consecranda, decens erat ut omnes à primis Ecclesiæ Pastoribus dependerent. Et sicut in naturalibus producere materiam, aliquid excellentius est, quam compositū, eò quod materia non sit producibilis nisi per creationē: sic etiam in Confirmatione excellentius est consecrare materiam, quam sacramentum ipsum ministrare; nam qui materiam conficit, ad modum creantis se habet, & ideo hoc reservatur magnis Ecclesiæ Principibus, scilicet Episcopis. Ad 4. quod, quamvis daretur, quod majus esset conferre sacramentum Confirmationis, quam ejus materiam consecrare, argumentum non valeret, non enim omnis qui potest

X 3

potest